

Geachte voorzitter en leden van de Commissie Koninkrijksrelaties,

En dan komt zomaar uit het niets een brief voorbij, afkomstig van de DP (of precieser: van de twee voormalige eilandsraadleden van de DP), gericht aan staatssecretaris Knops, verantwoordelijk voor Koninkrijksrelaties bij het ministerie van BZK. De brief is op 7 augustus 2019 publiekelijk gemaakt via de website koninkrijksrelaties.nu. Het pleidooi in de brief is gericht op het zo spoedig mogelijk herstellen van de lokale democratie door het toe te staan om lokale verkiezingen te organiseren op Sint Eustatius. Het besluit daartoe door de staatssecretaris zal worden genomen in het najaar van 2019 en is afhankelijk gesteld van twaalf reeds eerder geformuleerde criteria.

Noot: De publicatie van Koninkrijksrelaties.nl heb ik opgenomen in de website www.statianews.info, evenals de nu voorliggende reactie daarop.

Eerst een opmerking vooraf: mijn observaties en rapportages (aan u, de Tweede Kamer) doe ik zonder enige last of ruggespraak. Ik ben niet verbonden aan enige politieke partij, niet op Sint Eustatius en evenmin in Europees Nederland.

In het DP-schrijven staat de geringe transparantie in het huidige bestuur centraal. Dat zal voor u geen nieuw geluid zijn: het is immers de rode draad in mijn rapportages aan u tot op heden. Er wordt zo goed als niet gecommuniceerd door de regeringscommissaris en/of zijn waarnemer met de lokale bevolking. De enige veranderingen, althans voor zover zichtbaar voor de gewone eilandbewoner, ten opzichte van anderhalf jaar geleden zijn de opgeknapte muurtjes rond de begraafplaatsen en de alom geplaatste straatnaambordjes en huisnummers. Mocht er al voortgang geboekt worden met de minder zichtbare projecten dan komt daar in elk geval niets van naar buiten.

Noot: Het infrastructurele project gericht op de versteviging van de door erosie aangetaste berg waarop Fort Oranje is gepositioneerd kent weliswaar ook zichtbare voortgang maar staat in feite buiten de context die is geschapen door de bestuurlijke interventie.

Tot zover zie ik weinig licht tussen het DP-pleidooi en mijn eigen rapportages. Waar beide paden uiteen gaan betreft de vraag "hoe nu verder". Kennelijk ziet de DP heil in lokale verkiezingen. Ik deel die mening niet, althans niet wanneer er niets ligt om voor te kiezen.

In mijn mail aan u van 20 juni jl. schrijf ik onder meer deze alinea: "Als ik dan weer kijk naar Statia dan zie ik vooral (de potentie tot) samenwerking ontstaan onder gelijkgestemden en niet "met z'n allen". De grote massa is politiek niet heel erg actief en wacht gelaten af wat deze dag nu weer zal brengen. De kleine groep van politiek actieven maakt deel uit van ofwel de ene dan wel de andere partij. En het belangrijkste dat elk van die twee partijen doen is zich profileren ten koste van de ander. Ook mijn blik op de geschiedenis is beperkt maar de afgelopen vijf jaar is er niet zo heel veel van de grond gekomen mede omdat iedereen vooral bezig is een spaak in andermans wiel te steken."

Ik zie het DP-pleidooi tegen deze achtergrond. Wanneer de staatssecretaris zich laat overtuigen door het pleidooi zal al snel het idee komen bovendrijven (en breed worden gepropageerd): "dat hebben Adelka en Koos toch maar weer mooi voor elkaar gekregen". En mocht de staatssecretaris zich niet laten overtuigen, dan is er eigenlijk niet zoveel aan de hand. Dan blijft immers alles zoals het was en is (uitsluitend) de lijst van twaalf criteria van toepassing.

De PLP/Merkman-coalitie heeft nu de naam er een zootje van te hebben gemaakt maar in al die jaren ervoor heeft de DP evenmin veel klaargemaakt van hetgeen nu van de regeringscommissaris en zijn

plaatsvervanger wordt verwacht. Om dan te pleiten voor verkiezingen, louter en alleen voor de verkiezingen (teneinde een democratisch recht te verzilveren), lijkt mij een weg voorwaarts waarin mijns inziens een belangrijk voortraject niet is opgenomen: *waarvoor kiezen we eigenlijk?*

In feite pleit genoemde coalitie, bij monde van Brighter Path Foundation en ondersteunende juristen, niet veel anders, hoewel laatstgenoemd pleidooi verder gaat: verkiezingen EN verregaande autonomie (verregaand in de zin van zo ver mogelijk afstand nemend van het land Nederland).

De Commissie van Wijzen heeft al eens de vinger op de zere plek gelegd: de (Europees) Nederlandse attitude wordt gekenmerkt door desinteresse en het ontbreken van een gezamenlijke visie. Het is mijns inziens juist die gemeenschappelijke visie die er moet komen en breed moet worden gedragen. Die gemeenschappelijke visie moet gaan over het beeld van de toekomst van het eiland en de strategie hoe daar te komen. Het gemeenschappelijke aspect betreft zowel Nederland als Sint Eustatius.

Het helpt daarbij natuurlijk wanneer Sint Eustatius zich inzet om een *gemeenschappelijk* toekomstbeeld voor haar eigen eiland te ontwikkelen. En dat betekent dat rivaliserende partijen onder leiding van de regeringscommissaris tot een vruchtbare samenwerking moeten worden gebracht. Dat kan alleen wanneer intensief met elkaar (en met de bevolking) wordt gepraat. *En juist dat gebeurt momenteel ten enenmale niet.*

Mijn pleidooi is dan ook tweeledig:

1. Werk in regelmatig te organiseren townhallmeeting aan een gezamenlijk toekomstbeeld en bereik daarover overeenstemming met (Europees) Nederland.
2. Werk het scenario uit waarin de huidige interventie met een regeringscommissaris en een plaatsvervanger, plaats maakt voor een lokaal bestuur met eigen verkiezingen en verbindt daaraan de voorwaarde dat een overeengekomen en gezamenlijk gedragen toekomstbeeld voor het eiland zal worden gerealiseerd. Dat lokaal bestuur hoeft overigens niet politiek gekleurd te zijn. Capabele, doch niet politiek gebonden functionarissen kunnen immers uitstekend een zakenkabinet vormen.

Ik rond af met het toewensen aan u van veel wijsheid in dit dossier dat uitpuilt van kleine en grote, soms persoonlijk getinte gevoeligheden.

Met vriendelijke groet,

Ir. J.H.T. (Jan) Meijer MBA,
Bellevue Road 4,
Sint Eustatius, Caribisch Nederland.
E j.m@jhtm.nl